

ÉIRE NUA DO CHÁCH:

Deireadh a chur le
Leithscaradh
Seicteach

RÉAMHRÁ

I mí Aibreáin 2023, rinneadh comóradh cúig bliana is fiche ar Chomhaontú Aoine an Chéasta.

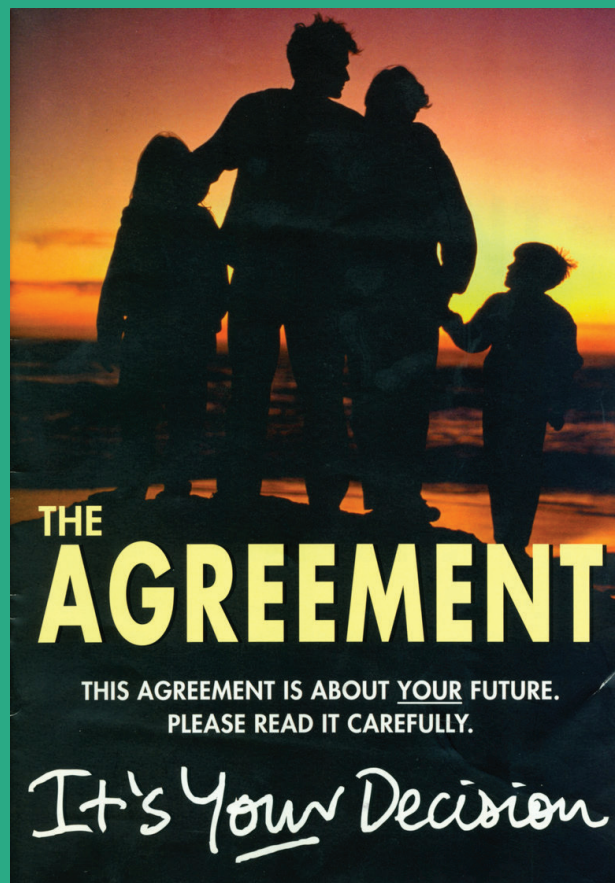
D'athraigh an Comhaontú an comhthéacs ar an oileán seo le struchtúr nua d'institiúidí polaitiúla. Chuir sé treochlár ar fáil, a raibh creat luachanna agus rialacha mar bhonn taca leis, chun an t-athrú daonlathach a bhainistiú, agus chun athrú leanúnach a dhéanamh sa tsochaí.

Cúig bliana is fiche ar aghaidh, chuir forchur an Bhreitheachta, i gcoinne mhianta daonlathacha an mhóraithe ó thuaidh, móiminteam agus réaltacht araon isteach sa chomhrá faoi athrú bunreachtúil amach anseo.

Chuir an Breitheacht deireadh le líne tarrthála eacnamaíochta don tuaisceart chuig an AE. Mar thoradh air seo, leagadh béim ar an tearcinfheistíocht leanúnach sa Tuaisceart le blianta fada ag rialtais na Breataine i ndiaidh a chéile. Mar sin féin, tá trí bliana déag de dhéine na dTóraithe tar éis cur le feidhmíocht eacnamaíoch fhochaighdeánach, táirgiúlacht íseal, gnóthachtáil oideachais íseal, agus na torthaí sláinte is measa in aon réigiún sna hoileáin seo. Is sa chúlra sin atá níos mó agus níos mó daoine ag smaoineamh ar an gcineál todhchaí is fearr a dhéanfaidh freastal ar a gcuid riachtanas.

Chun Éire nua a thógáil, beidh gá le rannpháirtíocht, díospóireacht agus idirphlé leanúnach maidir le samhail rialachais amach anseo agus cuirfear deiseanna ar fáil chun seirbhís sláinte náisiúnta nua a thógáil, córas oideachais uile-oileáin agus a chinneadh faoin dóigh a ndéantar an geilleagar a chomhtháthú agus a fhorbairt. Díreoidh sé freisin ar an dóigh ar féidir leis an oileán ar fad teacht ar ais san Aontas Eorpach i gcás athaontú na tíre. Is é an rud is tábhachtaí ná go gcaithfear Aontachtaithe a chur ar a suaimhneas go ndéanfar gach ceart a chosaint in Éirinn nua.

Is riachtanas í ceannaireacht pholaitiúil chun dul i ngleic le hoidhreacht an tseicteachais agus an leithscartha chun cur le baint amach an athmhuintearais agus sochaí chomhroinnte.

COMHTHÉACS AN BHEARTAIS

Le deich mbliana anuas, tá eagraíochtaí sibhialta, ceardchumann, institiúidí oideachais, eagraíochtaí gnó, pobail chreidimh agus ár bpobail nua tar éis ionchur a dhéanamh chun cuidiú le hathmhuintearas agus chun an próiseas síochána a leabú tuilleadh.

TÁ TIONSCNAIMH GLACTHA AG SINN FÉIN FREISIN AGUS D'FHOILSIGH SIAD CÁIPÉISÍ SUNTASACHA BEARTAIS A FORMHUINIÓDH AG ARD-FHEISEANNA I NDIAIDH A CHÉILE, LENA N-ÁIRÍTEAR:

- ➔ I dTreo Todhchaí Chomhaontaithe agus Réitithe (2016),
- ➔ Ag Dul i nGleic le Céasadh an tSeicteachais i Sochaí na hÉireann (2017),
- ➔ Athmhuintearais in Éirinn Nua (2019).

Leagtar amach i ngach doiciméad beartais tograí agus moltaí soiléire chun dul i ngleic le dúshlán shonracha amhail comóradh, déileáil leis an am atá thart, ról na n-institiúidí polaitiúla, ról na ceannaireachta agus an bheartais pholaitiúil, agus ról na sochaí pobail agus sibhialta.

Seoladh Coimisiún Shinn Féin um Thodhchaí na hÉireann i mí Iúil 2022 mar phríomhthionscnamh straitéiseach chun rannpháirtíocht chosmhuintir an phobail a chur chun cinn i ndíospóireacht aontacht na hÉireann trí shraith Tionóil Phobail. Chomh maith le beartas an pháirtí, léiríonn an próiseas seo tiomantas an Pháirtí dul i ngleic leis an réimse tuairimí is leithne maidir le dóchas agus mianta na saoránach agus éisteacht leo, agus a leagan amach faoin dóigh chun aghaidh a thabhairt ar an seicteachas agus an t-athmhuintearas a chur chun cinn agus muid ag forbairt i dtreo Éireann nua agus aontaithe.

Cuireann an doiciméad beartais seo a leanas leis an obair seo ar fad. Athdhearbhaíonn sí ár dtiomantas do chur chun cinn an athmhuintearais agus tugann sí aghaidh ar a bhfuil le déanamh, go háirithe i gcomhthéacs beartas poiblí a cheapadh agus rialachas institiúidí daonlathacha.

AN FHÍS

Tá Sinn Féin tiomanta go hiomlán do thodhchaí chomhroinnte agus níos fearr do gach duine; is é sin ceann atá múnlaith ag muintir an oileáin seo le chéile. Ní mór meas, tuiscint agus cosaint a thabhairt do gach saoránach i ndaonlathas bunreachtúil náisiúnta nua. Ba cheart do dhaoine, ó gach traidisiún agus cúlra, a bhfuil cónaí orthu ar an oileán seo socrúithe rialachais amach anseo a mhúnlú agus a dhéanamh.

Thug Comhaontú Aoine an Chéasta deis do gach saoránach a dtodhchaí a shocrú le chéile. Mar bhonn agus mar thaca ag prionsabail na córa comhionainne, na cothroime measa agus na comhurraime, cuirtear creat polaitiúil ar fáil leis an gComhaontú le haghaidh cómhaireachtáil shíochánta agus bealach chun athrú bunreachtúil a bhaint amach i sochaí roinnte.

CREIDEANN SINN FÉIN GO GCAITHFIDH DAONLATHAS BUNREACTÚIL NUA A BHEITH BUNAITHE AR CHEARTA. NÍ MÓR A BHEITH LÁRNACH INA FHORBAIRT:

- ➔ An ceart chun smaointeoireacht pholaitiúil saor in aisce.
- ➔ An ceart chun saoirse agus tuairimí a nochtadh i gcúrsaí creidimh.
- ➔ An ceart chun mianta daonlathacha náisiúnta agus polaitiúla a bhaint amach.

- ➔ An ceart chun athrú bunreachtúil a lorg trí mhodhanna síochánta dlisteanacha.
- ➔ An ceart ag duine chun áit chónaithe a roghnú faoi shaoirse.
- ➔ An ceart chun comhdheiseanna i ngach gníomhaíocht shóisialta agus eacnamaíoch, beag beann ar aicme, creideamh, míchumas, inscne, nó eitneacht.
- ➔ An ceart chun saoirse ó chiapadh seicteach; agus,
- ➔ An ceart atá ag mná chun rannpháirtíocht pholaitiúil iomlán chomhionann a fháil.

Tá ár dtírdhreach polaitiúil agus sochaíoch athraithe ag díriú níos mó ar an dioscúrsa poiblí ar an bpróiseas comhaontaithe chun déileáil leis an gceist bhunreachtúil, faoi fhorálacha Chomhaontú Aoine an Chéasta (1998). Ní mór é sin a nascadh le próiseas comhaontaithe chun athmhuintearas a chur i gcrích. Ba cheart go bhféachfadh próiseas den sórt sin le dul i ngleic le ceisteanna a bhí ann roimhe seo, déileáil leis na dúshláin a bhaineann le maireachtáil le chéile san am i láthair agus iarracht a dhéanamh leas a bhaint as an acmhainneacht a bhaineann le maireachtáil le chéile mar an gcéanna i dtodhchaí nua.

Tá cuid acu fíor-imníoch, buartha, agus imní orthu faoi athrú polaitiúil agus bunreachtúil. Caithfear é sin a admháil agus a chur in iúl go hoscailte. Má leanaimid orainn ag déanamh dul chun cinn, ní mór dúinn leanúint orainn a bheith ag plé, ag éisteacht agus ag gníomhú ar mhaithe lenár muintir go léir. Sin é an fáth go bhfuil Sinn Féin tiomanta go hiomlán do fhreastal ar an traidisiún Oráisteach agus ar an bhféiniúlacht Bhriotanach in Éirinn nua.

Le chéile, mar shochaí, ní mór dúinn iarracht a dhéanamh dul i ngleic leis na dúshláin a bhaineann leis an am atá caite agus fós breathnú ar an todhchaí le cúis choiteann. Chuige sin, cuirtear tograí agus moltaí athnuachana i láthair sa doiciméad seo chun dul i ngleic leis na dúshláin shonracha a bhaineann le dul i ngleic leis an seicteachas agus le hathmhuintearas a chur chun cinn.

NA DÚSHLÁIN A CHUR I gCOMHTHÉACS

Tá an seicteachas agus an leithscaradh seicteach fós ina mbacainní móra ó thuaidh chun todhchaí chomhroinnte agus níos fearr a thógáil. Ach in ainneoin na scáileanna rábacha seo tá an tuaisceart ag athrú.

Tá comhionannas pósta agus cearta mná ar chúram sláinte ann anois. Tá aitheantas oifigiúil ag an nGaeilge freisin. Go háirithe, tá dul chun cinn déanta freisin maidir le tinte cnámh conspóideacha agus mórshuílta. Mar sin féin, ní mór níos mó a dhéanamh chun tógáil bratacha atá beartaithe chun críoch a mharcáil, agus ciapadh agus imeaglú a laghdú.

Cé go bhfuil go leor athraithe, tá i bhfad níos mó gur féidir a dhéanamh. Tá gá le níos mó dul chun cinn chun comhionannas eacnamaíoch agus sóisialta a sholáthar, agus Bille Ceart. Ní mór díriú i gcónaí ar aghaidh a thabhairt ar leithscaradh sheicteach agus timthriall an tseicteachais a bhriseadh.

Creideann Sinn Féin gur gá é sin a neadú i bpróisis bheartais phoiblí a phromhfar amach anseo.

Is dúshlán straitéiseach é dul i ngleic leis an leithscaradh ó thuaidh. Beidh uailmhian, ceannaireacht pholaitiúil, agus tiomantas d'fhorbairt nuálach beartais phoiblí ag teastáil.

TÁ GÁ LE CLÁR OIBRE NUA ATÁ DÍRITHE AR RÉITEACH:

- ▶▶ Forbraíonn sé pobail chomhtháite agus chomhroinnte,
- ▶▶ Oideachas a chur ar leanáí le chéile,
- ▶▶ Tógann sé sochaí atá saor ón seicteachas agus,
- ▶▶ Cosnaíonn sé cearta íospartaigh uile na coimhlinte.

Ní mór pleanáil rathúil do thodhchaí chomhroinnte agus níos fearr a bheith bunaithe ar dhul i ngleic leis na bacainní ar athrú agus iad a shárú, agus acmhainní a chur ar fáil do na beartais, idirghabhálacha agus cláir a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar athrú dearfach.

Tá gá le caidreamh níos doimhne leo siúd ó chúlráí Protastúnacha, Aontachtacha agus Briotanacha. Ní mór éisteacht lena dtuairimí, lena mianta agus lena n-ábhair imní agus iad a thuiscint.

MOLTAÍ LE FORBAIRT A DHÉANAMH DON SAOL AMACH ANSEO

Cúig bliana is fiche ó síníodh comhaontú síochána Chomhaontú Aoine an Chéasta, creideann Sinn Féin go bhfuil gá le hidirphlé nua faoin leithscaradh seicteach, chomh maith le hoidhreacht an ama atá caite, a threoraíonn agus a thugann sainordú dár n-institiúidí poiblí oibriú ar mhaithe le todhchaí chomhroinnte agus níos fearr.

DEARBHAÍONN SINN FÉIN GO LÁIDIR GUR GÁ:

- ➔ Aghaidh a thabhairt ar an seicteachas agus ar an leithscaradh,
- ➔ Déileáil le hoidhreacht an ama atá caite,
- ➔ Feabhas a chur ar ról na nInstitiúidí polaitiúla maidir le todhchaí chomhroinnte a chur chun cinn
- ➔ Ceannaireacht pholaitiúil agus forbairt beartais a leathnú.

DEIREADH A CHUR LEIS AN SEICTEACHAS

Ní féidir saol nua amach anseo a fhorbairt gan deireadh a chur leis an seicteachas.

Is éard a bheidh i gceist leis sin straitéis uile-oileáin a chur ar fáil chun cur le tuiscint a chur chun cinn, dul i ngleic leis an seicteachas, agus athmhuintearas a chur chun cinn.

Is ionann é seo freisin tacú go dearfach le hinfhaighteacht an oideachais imeasctha, pobail chuimsitheacha a chruthú, agus creat a chur i bhfeidhm chun déileáil le saincheistanna a bhaineann le féiniúlacht.

Tá athrú céime ag teastáil. Ba chóir frith-sheicteachas a chur i gcroílár gach forbartha beartais phoiblí.

Oideachas Imeasctha

Is sampla an-soiléir é rith an Achta um Oideachas Imeasctha ag Tionól an Tuaiscirt i Márta 2022, in ainneoin go bhfuil roinnt daoine ag cur ina choinne, den mhéid is féidir a bhaint amach nuair a oibríonn páirtithe forásacha le chéile.

Is céim dhearfach agus fhorásach chun tosaigh é an tAcht um Oideachas Imeasctha seo, mar go bhféachann sé lena chinntiú go mbeidh an rogha sin ag teaghláigh ar mian leo a bpáistí a chur chuig scoil imeasctha.

Sin é an fáth go dtacaíonn Sinn Féin le seachadadh an Achta um Oideachas Imeasctha.

Pobail Chomhroinnte a Chruthú

Is constaic pholaitiúil, phraiticiúil agus shíceolaíoch í an leithscaradh seicteach a chuireann cosc ar theacht chun cinn comharsanachtaí comhroinnte agus spáis chomhroinnte. Is dúshlán casta é déileáil le leithscaradh agus pobail chomhtháite bhríomhara a chruthú a éilíonn cur chuige comhoibríoch agus cuimsitheach.

Tá Sinn Féin tiomanta do bhacainní fisiciúla a bhaint trí phróisis a bhfuil rannpháirtíocht agus tacaíocht na bpobal áitiúil acu.

Chuige sin, beidh gá le tiomantas do leithdháileadh tithíochta poiblí bunaithe ar riachtanas oibiachtúil, agus rún chun deireadh a chur le rialú paraimíleata agus imeaglú ciníoch ó na páirtithe leasmhara ábhartha go léir, amhail comhlachtaí rialtais, póilíní, ENRanna, eagraíochtaí pobail, agus níos tábhachtaí fós, cónaitheoirí iad féin.

San am a chuaigh thart, cuireadh polasaithe pleanála le chéile ar bhealach a d'fhéach ar cheantair agus ar phobail áirithe, mar fhadhbanna a bhí le réiteach seachas luach a chur orthu mar phobail a bhfuil meas acu orthu. Is minic a chuir na polasaithe seo isteach ar phobail, ag athlonnú cónaitheoirí chuig eastáit tithíochta nuathógtha ar imeall na gcathracha agus na mbailte.

Mar gheall ar an gcoimhlint pholaitiúil chuaigh an cheist seo in olcas. Cuireadh polasaí slándála stát na Breataine maidir le 'pleanáil chosanta' i bhfeidhm ar bhealach a chuir as do phobail agus a mhéadaigh an leithscaradh. Baineadh an neart eacnamaíoch ó na réimsí seo mar thoradh ar na beartais chéanna, chuir sé le marbhántacht, dearóiliú, agus le mothú éadóchais.

Tá comhghaol díreach ag leithscaradh seicteach le neamhionannas sóisialta agus eacnamaíoch. Teastaíonn idirghabhálacha eacnamaíocha, oideachais agus sláinte pobalbhunaithe chun deireadh a chur leis an leithscaradh. Ba chóir go mbeadh poist chuibhiúla, deiseanna oideachais agus tithíocht ar ardchaighdeán lárnach i straitéisí frithsheicteacha atá á dtiomáint ag an rialtas. Ba chóir na próisis seo a mhaoirsiú agus a chur i bhfeidhm le treoir ón Aire ón bhFeidhmeannas comhroinnte cumhachta ó thuaidh.

CHUN DUL I NGLEIC LEIS NA DÚSHLÁIN SIN, MOLANN SINN FÉIN NA NITHE SEO A LEANAS:

➔ Athchóiriú Beartais

- ▶▶ A chinntiú go bhfuil beartas tithíochta bunaithe ar riachtanas oibiachtúil.
- ▶▶ Beartais phleanála a dhíriú ar chomharsanachtaí bríomhara, comhtháite, úsáide measctha a chruthú a spreagann idirghníomhaíochtaí sóisialta agus inbhuanaitheacht eacnamaíoch.
- ▶▶ Athghiniúint limistéar roinnte ar struchtúir fhisiciúla agus leithscaradh a chur chun cinn trí aghaidh a thabhairt ar neamhionannais shocheacnamaíocha. Ní mór don athghiniúint seo aghaidh a thabhairt ar riachtanas an phobail, úinéireacht talún agus sócmhainní a fhorbairt le fócas ar nascacht agus pleanáil chosanta an ama atá thart a aisiompú.

➔ Rannpháirtíocht agus Cumhachtú an Phobail

- ▶▶ Rannpháirtíocht ghníomhach na bpobal i bpróisis chinnteoireachta a bhaineann le tionscnaimh tithíochta, forbartha agus comhtháthaithe a chinntiú.
- ▶▶ A chinntiú go ndéantar tithíocht a fhorbairt agus a sheachadadh bunaithe ar riachtanas.
- ▶▶ Tithíocht a nascadh le hathghiniúint agus le pobail rathúla a thógáil
- ▶▶ Idirphlé agus tuiscint a chothú i measc pobail éagsúla.

➔ Saibhreas an Phobail a Fhorbairt

- ▶▶ Úinéireacht áitiúil gnólachtaí, talún agus sócmhainní eile a spreagadh agus tacú leo chun a chinntiú go bhfanann saibhreas ginte laistigh den phobal.
- ▶▶ Tús áite a thabhairt do phoist a chruthú laistigh den phobal, deiseanna a chur ar fáil do chónaitheoirí a bhfuil pá agus sochair chothroma acu.
- ▶▶ Díriú ar neamhionannais a laghdú agus a chinntiú go ndáiltear tairbhí eacnamaíochta ar bhealach níos cothroime ar fud an phobail, go háirithe ar ghrúpaí atá imeallaithe go stairiúil.

➔ Bonneagar agus Nascacht

- ▶▶ Feabhas a chur ar líonraí bonneagair agus iompair chun nascacht idir pobail a fheabhsú, idirghníomhaíocht agus comhtháthú a spreagadh.

Dul i ngleic le Saincheisteanna Féiniúlachta

Bunaíodh an Coimisiún um Bhratacha, Féiniúlacht, Cultúr agus Traidisiún (FICT) in 2016. Le hionadaithe ó gach ceann de na cúig phríomhpháirtí ar an gCoimisiún, tugadh sainordú dó moltaí a dhéanamh maidir leis an dóigh le déileáil leis na saincheisteanna conspóideacha sin inár sochaí. Cuireadh tuarascáil FICT faoi bhráid Oifig an Fheidhmeannais faoi dheireadh i mí Iúil 2020.

Bhí 45 moladh sa Tuarascáil agus cé nach gcuirtear na réitigh ar fad ar fáil ann, cuirtear treochlár ar fáil chun aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna atá i gcoilár na deighilte ó thuaidh; agus déantar moltaí maidir leis an dóigh ar féidir traidisiúin agus féiniúlachtaí cultúrtha a cheiliúradh agus a chomóradh ar bhonn comhionannais agus comhurraime.

Mar sin féin, chuir an freasúra polaitiúil Aontachtach san Fheidhmeannas comhroinnte cumhachta, in aghaidh gach iarracht agus spriocdhátaí ina dhiaidh sin plan a chur faoi bhráid an Fheidhmeannais iomláin maidir le cur i bhfeidhm mholtaí na tuarascála. B'ionann sin agus teip na ceannaireachta polaitiúla.

In ainneoin iarrachtaí Shinn Féin arís agus arís eile, cuireadh bac ar dhul chun cinn maidir le moltaí Thuarascáil FICT a chur i gcrích.

Beidh sé dúshlánach tuarascáil FICT a chur i bhfeidhm. Sin an fáth gurb é plan forfheidhmithe a chur le chéile an rud ceart le déanamh.

San Fheidhmeannas féachfaidh Sinn Féin le Plean Feidhmithe FICT an Fheidhmeannais a chur i bhfeidhm.

AG PLÉ LEIS AN AM ATÁ THART

Beidh gá le comhdhearcadh leathan pobail agus polaitiúil chun dul i ngleic go fóinteach le ceist na hoidhreacht, na péine agus an chaillteanas ar bhealach a sheasann le cearta na n-íospartach. Tá diúltaithe go háitiúil ag páirtithe polaitíochta, ag na hEaglaisí agus ag an bpobal idirnáisiúnta um chearta an duine don ghníomh aontaobhach a rinne rialtas na Breataine chun ‘reachtaíocht mhaithiúnais’ frithdhaonlathach a thabhairt chun cinn a sháraíonn an dlí idirnáisiúnta. Tá sé ar thús cadhnaíochta maidir le cearta na n-íospartach go léir. Ní mór aon chur chuige maidir le dul i ngleic le hábhair oidhreacht a bheith dírithe ar íospartaigh agus a bheith comhlíontach le cearta an duine i gcomhréir le hAirteagal 2 den CECD. .

LEANFAIDH SINN FÉIN AR AGHAIDH AR AN DÓIGH SEO:

- ➔ Meicníochtaí leagáide Chomhaontú Theach Stormont (2014) a lorg ar bhealach a chomhlíonann cearta an duine.
- ➔ Tacaíocht a lorg do thionscnamh aitheantais choitinn a thugann aitheantas do gach éagóir, gortú agus caillteanas san am atá thart.
- ➔ Tacaíocht a lorg do Lá Náisiúnta Athmhuintearais a chuimhníonn ar íospartaigh uile na coimhlinte in Éirinn.

RÓL NA nINSTITIÚIDÍ POLAITIÚLA

Tá ceannaireacht ó na hinstiúidí polaitiúla daonlathacha ar fud na hÉireann rithabhachtach chun dul chun cinn a dhéanamh i dtreo todhchaí chomhroinnte chomhtháite.

Tá prionsabail an chomhionannais, na comhurraime agus na cothroime measa lárnach d’fheidhmiú na n-institiúidí polaitiúla go léir, thuaidh agus theas araon.

CHUIGE SIN, FÉACHFAIDH SINN FÉIN LE:

- ➔ A chinntiú go nglacann an Feidhmeannas agus an Tionól ó thuaidh, údaráis áitiúla agus gach comhlacht san earnáil phoiblí le beartas tiomnaithe frith-sheicteachais agus é a chur ar fáil go poiblí ar a láithreáin ghréasáin.
- ➔ A chinntiú go mbeidh sé de cheangal ar ionadaithe tofa seasamh go réamhghníomhach le tiomantas a ghealltanais frith-sheicteachais oifige agus é a chur i bhfeidhm.
- ➔ Tacú le straitéis athbhreithnithe “Le Chéile: Pobal Aontaithe a Thógáil” ó thuaidh, ina bhfuil pobail áitiúla, a dhéanann foráil chun bearnaí sa soláthar a líonadh agus ina leagtar amach go soiléir treochlár i dtreo todhchaí chomhroinnte agus níos fearr.
- ➔ Tacú le sainmhíniú soiléir dlíthiúil ar an seicteachas.
- ➔ Cairt frithsheicteach saoránach a thabhairt isteach i ngealltanais Airí, CTR, Teachtaí Dála agus comhairleoirí áitiúla ar fud an oileáin.
- ➔ Aontacht agus ceannaireacht uilepháirtí a spreagadh d’fheachtas móréilimh in aghaidh an tseicteachais agus na cinedheighilte, Thuaidh agus Theas.
- ➔ Tacú le bunú fóram cathartha ó thuaidh mar ardán chun dlúthpháirtíocht trasphobail agus frithsheicteach a spreagadh laistigh den tsochaí shibhialta.

GNÉ NÁISIÚNTA

Níl sochaí na hÉireann ag plé mar is ceart go fóill leis an ngortú, leis an bhfaitíos agus leis an mímhúinín a chothaigh na glúnta de chur isteach coilíneach na Breataine agus coimhlint pholaitiúil ar an oileán seo dá bharr. Tá stair agus polaitíocht nua-aimseartha na hÉireann faoi smál ag an gcogadh cathartha atá os cionn céad bliain ó shin fós. Níor thug stát an deiscirt faoi aon phróiseas éifeachtach athmhuintearais riamh chun déileáil leis an gcataróis sin i stair na tíre seo.

Tá an chríochdheighilt agus an seicteachas fós ina mbacainní móra ar dhaonlathas bunreachtúil náisiúnta nua a bhaint amach. Trí phróiseas cuimsitheach náisiúnta athmhuintearais a chur ar fáil atá ceaptha chun cailleanas a aithint, aghaidh a thabhairt ar ábhair imní, agus caidrimh nua a thógáil, is féidir treochlár don todhchaí a threorú. Sin é an fáth go gcaithfidh straitéisí chun déileáil leis an seicteachas agus pleanáil do phróiseas athmhuintearais a bheith lárnach sna hullmhúcháin d'athrú bunreachtúil.

Cuireann sé seo freagracht ar rialtas na hÉireann cur le hobair Aonad an Oileáin Chomhroinnte agus ról ceannaireachta a imirt freisin chun a chur ina luí ar gach duine a roinneann an t-oileán seo go gcosnófar a gcearta i ndaonlathas náisiúnta nua.

CHUN CABHRÚ LEIS AN OBAIR SEO MOLANN SINN FÉIN:

- ➔ Go dtionólfadh rialtas na hÉireann tionól saoránach chun aghaidh a thabhairt ar thionchair an tseicteachais agus na héadulaingthe, agus a thabharfaidh moltaí chun cinn chun athmhuintearas náisiúnta a chur chun cinn.
- ➔ Leathnú ar obair agus ar shainchúram Thionscnamh an Oileáin Chomhroinnte in Oifig an Taoisigh
- ➔ Straitéis uile-oileáin athmhuintearais a fhorbairt atá le cur i bhfeidhm faoi choimirce na Comhairle Aireachta Thuaidh Theas.
- ➔ Cultúr comhroinnte cuimhneacháin a fhorbairt i sochaí na hÉireann thuaidh agus theas bunaithe ar phrionsabail na comhurraime, na dínite agus na híogaireachta.
- ➔ Amharc Lá Náisiúnta Athmhuintearais mar bhealach chun tosaigh a d'fhéadfadh a bheith ann.

CEANNAIREACHT PHOLAITIÚIL AGUS BEARTAS

Leagtar amach i gComhaontú Aoine an Chéasta cineál nua ailtireachta polaitiúla bunaithe ar chomhpháirtíocht, cuimsiú, paireacht mheasa, meas agus comhionannas.

Ag an bpointe seo ó thuaidh, is fearr é sin a dhéanamh sna hinstiúidí comhroinnte cumhachta inar féidir le páirtithe polaitíochta pleanáil, oibriú agus seachadadh le chéile. Tá an tsraith rialachais seo doscartha ón gComhairle Aireachta Thuaidh Theas agus ó instiúidí uile-oileáin agus tá sé idirspéach uirthi.

Tá freagracht ar gach ionadaí poiblí, páirtí polaitíochta agus ceannairí ar fud an oileáin oibriú ar son gach duine, agus gealltanais a thabhairt é sin a dhéanamh, nuair a thoghtar iad. Caithfidh meas ar an bpróiseas daonlathach a bheith fíorthábhachtach.

CONCLÚID

Mar thoradh ar Chomhaontú Aoine an Chéasta agus Próiseas na Síochána is amhlaidh gur athraíodh Éire, thuaidh agus theas.

Tá sé in am tús a chur leis an gcéad chéim eile sa phróiseas síochána.

Is é an dúshlán atá romhainn ná an próiseas polaitiúil a chur ag obair agus pleanáil a dhéanamh don chéad 25 bliain eile. Áireofar leis sin pleanáil do reifreann Aontachta sna deich mbliana seo, agus ag an am céanna oibriú go gníomhach chun aghaidh a thabhairt ar an seicteachas agus chun athmhuintearas agus téarnamh a chur chun cinn.

Is é lámh an chairdis a bhaint amach chun an t-athmhuintearas a chur chun cinn an talamh coiteann, áit ar féidir le gach cuid den tsochaí tógáil don todhchaí agus é sin a dhéanamh ar bhealach a léiríonn éagsúlacht na ndílseachtaí, na bhféiniúlachtaí agus na mianta a bhaineann le haibíocht agus le sibhialtacht i ré seo an athraithe.

Ní mór dúinn é a bheith mar uailmhian chomhroinnte againn go léir a bheith ag plé leis na daoine go léir atá ina gcónaí ar an oileán seo.

Ní mór go mbainfeadh sé freisin le rialú agus reachtú do gach saoránach.

Éire nua a bhaint amach do chách – is é sin tiomantas Shinn Féin.

